

Lisää IAA:n kokouksista Rio de Janeirossa, 17.-20.11.2005

7/12/2005

9:34

IAA:N KOKOUKSISTA

Regulation komitea

IAA:n regulation –komitean tehtävänä on muun muassa vakuutusalan sääntelyyn ja valvontaan liittyvien kysymysten käsittely. Regulation-komitea vastaa IAA:n yhteydenpidosta kansainväliseen vakuutusvalvo-jien yhdistykseen IAIS:ään. Komitean alaisina toimivat solvenssi-alakomitea ja jälleenvakuutus-alakomitea.

Regulation-komitean kokouksen asialista

(http://www.actuaries.org/CTTEES_INSREG/Agendas/Rio_EN.pdf) ja raportti loppuvuoden toiminnasta löytyvät IAA:n kotisivuilta.

Kokouksen rutiiniluonteisiin asioihin kuuluivat kahden IAIS:lle annetun lausunnon jälkiseuranta. Toinen lausunto annettiin elokuussa ns. finite reinsurancesta, jota valvojat varsin laajasti pelkäävät käytettävän taseiden ja tuloksen kaunisteluun ilman että järjestelyissä riskiä varsinaisesti siirrettäisiin. IAIS:n kaavai-lemma standardi pyrkii yksityiskohtaisesti tällaista kiertoa estämään. IAIS:n lausunto totesi, että monet kyseisen jälleenvakuutustyyppin tuotteista perustuvat todellisuutta vääristäviin tilinpäätösstandardeihin ja että ongelma voidaan ratkaista vasta sitten, kun tilinpäätöksissä siirrytään sopimusten taloudellisen sisäl-lön huomioon ottavaan kirjanpitokäytäntöön (esimerkiksi IASB:n vakuutuslupausstandardin toinen vai-he). IAIS hyväksyi lopullisen Final reinsurance-ohjeensa vuosikokouksessaan lokakuussa.

Toinen lausunnolla ollut standardiluonnos käsitteli pääomalajeja, jotka voidaan hyväksyä solvenssipää-omaan. Tästäkin lausunto annettiin elokuussa. IAIS on siirtänyt kyseisen standardin käsittelyn myöhem-mäksi, kun jäljempänä tarkemmin esiteltävä solvenssityö etenee pidemmälle.

Muita rutiiniasioita olivat raportit Joint Forumin (joka siis koostuu IAIS:n, pörssivalvojen yhdistyksen IOS-Con ja Basel-komitean edustajista) toiminnasta samoin kuin OECD:n vakuutuskomitean tulevasta koko-uksesta. Kuultiin myös solvenssi-alakomitean raportti, jossa yhtenä aiheen oli sisäistä riskimallia koske-va mahdollinen standardi, sekä jälleenvakuutus-alakomitean raportti. Lisäksi sovittiin, että yhteistyössä Accounting-komitean ja Solvenssialakomitean kanssa järjestetään vuoden 2006 aktuaarikongressissa 3 pienseminaaria.

Kokouksen toinen pääaihe oli IAIS:n työsuunnitelma tulevaksi solvenssistandardeja koskevaksi työksi ("IAIS roadmap for a common structure and common standard for the assessment of insurance sol-veny"). Tiekartan tarkoituksena on olla ohjenuora IAIS:n tulevalle solvenssisysteemien lähentymistä tavoittelevalle työlle. Se sisältää työsuunnitelman vuosille 2006 – 2007, joka kuitenkin voi muuttua ajan mukana. Työsuunnitelman on laatinut IAIS:n solvenssi-alakomitea.

Suunnitelma perustuu kahdelle IAIS:n lokakuussa vuosikokouksessaan hyväksymälle dokumentille ns. Framework ja Cornerstones muistiot). Niissä hahmotellaan tulevan solvenssivalvonnan kehikkoa. Tiekar-tan mukaan IAIS pyrkii työssään yhteistyöhön eri sidosryhmien kanssa. Erityisenä yhteistyökumppanina mainitaan IASB ja että IAIS:n ja IASB:n käyttämät metodologiat pyritään saamaan niin yhdenmukaisiksi kuin mahdollista. Tätä vartenhan IAIS:llä on erillinen vakuutuslupausprojekti. Toisena yh-

teistyökumppanina mainitaan IAA, mikä on tulkittava niin, että IAA:n asema IAS:ssä on vahva.

Tiekartassa hahmotellaan kehitettäviä standardeja ja niihin verrattavia periaatepapereita. Ensimmäisenä on valmistella ns. rakennepaperi ("The IAIS common structure for the assessment of insurance sol-vensy). Sen ensimmäistä luonnosta odotetaan vuoden 2006 ensimmäisen neljänneksen aikana. Raken-nepaperin on tarkoitus olla periaatelähtöinen eikä mekaanisiin sääntöihin perustuva. Sisällysluettelo-luonnoksen mukaan siinä olisivat seuraavat luvut:

- johdanto
- päänäkökohdat solvenssisysteemin rakentamisessa tai muuttamisessa
- taloudelliset vaatimukset
- solvenssivaatimusten ja yleisen taloudellisen raportoinnin välinen suhde
- tuleva IAIS:n työ

Rakennepaperin liitteessä kolme on pyyntö IAA:lle tehdä yhteistyössä IAIS:n kanssa selvitys vastuuve-lan ja siihen sisältyvien riskimarginaalien määrittämisestä. Aluksi on tarkoitus katsoa rajattua määrää päätuotteita. Ensimmäisiä tuloksia odotetaan vuoden 2006 toisen neljänneksen aikana. Tutkimuksen sisällöstä kerrotaan lähemmin jäljempänä.

Regulation-komitea hyväksyi IAIS:lle tiekartasta annettavan IAA:n vastauksen. Rakennepaperia ja siihen sisältyvää aikataulua kannatettiin. IAA ilmoitti myös halukkuutensa pyydetyn tutkimuksen tekemiseen.

Kokouksen toinen aihe oli aktuaarin rooli ja aktuaarin rooli suhteessa valvojaan ja toisaalta tilintarkasta-jiin. Kuultiin brittien selostus Morris Review:n jälkeisistä tapahtumista. Morrisin esittämät lainmuutokset on jo säädetty ja ne astuvat voimaan huhtikuussa 2006. Pääsialliset muutoksethan olivat, että

- aktuaariset standardit antaa tulevaisuudessa kirjanpitäjien yhdistyksen yhteydessä toimiva lauta-kunta, jossa aktuaareillakin on edustus, mutta joka on pääosin kuitenkin ulkopuolisista koostuva
- merkittävät kurinpitotapaukset käsitellään niin ikään kirjanpitäjien yhdistyksen alaisena toimivas-sa lautakunnassa ja
- edelliisten toimintojen rahoitus. Kustannukset muutoksista tulevat olemaan kaikkiaan noin 2 mil-joonaa puntaa, joista aktuaariammattikunnan osuus on 200 000 puntaa. Se ei ole kovin suuri ver-rattuna brittiyhdistysten kokonaisbudjettiin, joka lienee reilu 5 miljoonaa puntaa.

Britti yhdistykset ovat myös miettineet tulevaa strategiaansa ja julkaisseet siitä nyt lausunnolla olevan dokumentin. Dokumentissa erotellaan kolme vaihtoehtoista pääskenaariota:

- valvontastrategia, joka rakentuu erityisesti aktuaareille varattuihin rooleihin ja läheiseen yhteis-työhön valvontaviranomaisen kanssa
- brittiuraan keskittyvä strategia, jossa koulutus ja pätevytyminen tähdätään sellaisten aktuaarien aikaansaamiseen, joilla on hyvät edellytykset riskien arvioimiseen ja kvantifioimiseen ja joita britti-läinen finanssisektori laajasti käyttäisi hyväkseen
- globaalin toimijan strategia, jossa UK:ssa koulutuksensa saaneiden aktuaarien määrä maailmalla olisi suuri.

Lopullinen strategia lienee näiden kolmen sekoitus, mutta jo tässä vaiheessa lienee selvää, että Brittein saarten ulkopuolisten aktuaarien aika kalliiksi käyvä koulutus voi olla tulilinjalla ja että sitä halutaan siir-tää enemmän IAA:n tehtäväksi. Tästä aiheesta kuulemme varmaan enemmän Harvie Brownin yhdistyk-sessä 8. joulukuuta pitämän esityksen yhteydessä.

Ad Kok Hollannista kertoi Groupe Consultatfin puitteissa tehdyistä kaavailuista aktuaarin uudeksi roolik-si. Aktuaarien rooliahan käsiteltiin Euroopan vakuutusvalvojien CEIOPSien toisen aallon vastauksissa EU:n komissiolle. Groupe katsoi, että CEIOPSien kuvaus aktuaarin roolista ei ollut tyydyttävä. Groupe kuitenkin päätti, ettei se lähde varsinaisesti arvioimaan CIOPSien tekstiä vaan pyrkii aikaansaamaan oma kannanottopaperinsa. Sitä on tarkoitus alustavasti esitellä Groupen ja EU:n komission yhteistapaa-misessa 7. joulukuuta. Ad Kokin esitys on nähtävissä IAA:n ja Groupen kotisivuilla ja suosittelen lämpi-mästi siihen tutustumista. Esityksen pääsisältö on, että tilintarkastajien raportin rinnalle tulisi aktuaarin raportti ("Solvenssi 2:n aktuaarituote"), jossa käsiteltäisiin paitsi taaksepäin katsoen varausten yms. riit-tävyttä myös vakuutusyhtiön yleisiä taloudellisia näkymiä erityisesti yhtiön valitseman strategian ja suunnitelmien valossa. Voi olla, että tämä on liian kunnianhimoinen tavoite direktiiveihin kirjattavaksi, mutta se on joka tapauksessa hyvä

lähtökohta keskusteluille. Tällä hetkellähän direktiiveissä aktuaarien rooli on hyvin niukka; itse asiassa aktuaareista ei puhuta ollenkaan vaan pelkästään aktuaaristen mene-telmien käytöstä henkivakuutuksen yhteydessä.

On monta syytä miksi aktuaarin rooli olisi syytä ottaa IAA:ssa esille, vaikka IAA hyväksyikin jäsenänes-tyksessä vuonna 2002 kannanoton aktuaarin roolista. Kannanotto valmisteltiin ennen vuotta 2002 parin vuoden aikana. Sen jälkeen on aktuaarin roolin suhteen monissa maissa tapahtunut hyvinkin paljon ja kannanotto tarvitsee päivittämistä. IAIS 2003 hyväksymä guideline ” Use of actuaries as part of super-visory model” ei ollut täysin tyydyttävä IAA:n kannalta muun muassa siksi, että siinä aktuaarin määrittely jäi aivan liian löysäksi. Yllä kuvattu IAIS:n tiekartassa mainittu rakennepaperi tulee sisältämään kohtia myös aktuaarin ja tilintarkastajien roolista solvenssivalvonnassa. Joissakin maissa, esimerkiksi Hollan-nissa, tilintarkastajat ja aktuaarit ovat tehneet sopimuksen, miten he käyttävät toistensa työtä tilintarkas-tusten yhteydessä. Joskus sopimuksen osapuolena voi olla myös valvontaviranomainen. Kansainvälinen tilintarkastajien yhdistys, International Federation of Accountants (IFAC) on uusimassaa standardiaan asiantuntijoiden käytöstä tilintarkastuksen yhteydessä. Yksi standardin tarkoittama asiantuntija on aktu-aari. Näistä syistä Regulation-komitea päättikin tehdä IAA:n jäsenyhdistysten piirissä tutkimuksen aktu-aarin roolista siinä mielessä, että tulisiko IAA:n aikaisempi kannanottopaperi uusia ja tulisiko IAA:n pyr-kiä aikaansaamaan esimerkiksi yhdessä IAIS:n ja IFAC:n kanssa aktuaarien, tilintarkastajien ja valvojen roolijakoa ja yhteistyötä koskevia suosituksia.

Accounting, Regulation ja Solvency-komiteoiden yhteiskokous,

Mainittujen komiteoiden yhteiskokouksen tarkoituksena oli koordinoida näiden komiteoiden työtä ja vält-tää päällekkäisyyttä. Kokouksessa oli paikalla kaiken kaikkiaan yli 50 henkeä. Kokouksen asialista löytyy IAA:n kotisivuilta (http://www.actuaries.org/CTTEES_INSACC/Agendas/Rio_EN.pdf)

Kokouksessa käsiteltiin Regulation-komitean yhteydessä mainittu IAIS:n tiekartta ja siitä annettu lausun-to, IAIS:n pyytämän projektin laajuutta, kuultiin maailmalla meneillään olevista vastuuelka- ja riskimar-ginaaleihin liittyvistä projekteista kuten Solvenssi 2, australialaisten tekemiset, USA:ssa henkivakuutusta koskeva periaatepohjainen lähestymistapa sekä Sveitsin uusi solvenssiteti. Samoin keskusteltiin Regu-lation-komitean yhteydessä mainituista aktuaarien, tilintarkastajien ja valvojen välisestä yhteistyöstä ja roolijaosta. Lisäksi käsiteltiin eräitä riskimarginaalityöryhmän kokouksesta käsittelemättä jääneitä asioita.

Risk margin – työryhmän kokous

Riskimarginaalityöryhmä on Regulation- ja Accounting- komitean yhteinen, toistaiseksi epävirallinen työ-ryhmä. Sen tehtävänä on yhteistyössä IAIS:n kanssa tehdä IAIS:n pyytämä selvitys vastuuelvan ja siihen sisältyvien riskimarginaalien määrittämisestä. Työryhmän yhteispuheenjohtajina toimivat Paul McCrossan Kanadasta ja Henk van Broekhoven Hollannista. Työryhmän jäsenenä ovat Tony Coleman, Paul Collins, David Sandberg, Arne Sandström, Masaki Yoshimura, Stuart Wason, Terri Vaughan, Philipp Keller, Pe-ter Whittie ja niin sanottuna ex officio-jäsenenä Sam Gutterman, Francis Ruijgt, Stuart Wason ja Jukka Rantala. IAIS:n puolelta kokouksiin osallistuvat Helen Martin, Rob Esson ja Peter Cook.

Riskimarginaalityöryhmän kokouksen aluksi Paul McCrossan piti noin tunnin kestäneen tilannekatsauk-sen, jossa hän otti lähtökohdaksi aktuaarien/valvojen ja kirjanpitäjien lähestymistapojen erot. Aktuaa-rit ja valvojat katsovat varojen kokonaisriittävyttä ja pyrkivät rakentamaan niille erilaisia hälytysrajoja, joista vastuuelvan määrä on kaikkein alin, mutta ei keskeisin. Kirjanpitäjät taas pyrkivät arvioimaan markkina-arvoisen velan määrän ja velan ylittävät varat ovat sitten osakkeenomistajalle kuuluvaa. Siitä ollaan yhtä mieltä, että näitä kahta lähestymistapaa pitäisi pystyä yhdistämään niin, että poikkeamat oli-sivat mahdollisimman vähäisiä.

Pitkä keskustelu käytiinkin siitä, onko edes teoriassa mahdollista kokonaan yhdistää näitä kahta lähes-tymistapaa vai onko kysymys ympyrän neliöinnistä. Vastausta ei vielä löydetty. Jos periaatteellisella ta-solla todetaan, että markkina-arvoisen vastuuelka voisi kelvata myös valvontatarkoituksiin, jäljelle jää kuitenkin laskennan vaikeus: kun vastuuelalla ei yleensä ole markkinoilta saatavaa arvoa, se on joka tapauksessa arvioitava laskennallisin menetelmin. Toinen asiaan vaikuttava seikka on, että yleensä lain-säädännössä

vakuutuksenottajille varataan etuoikeus vastuuvulkaa koskeviin varoihin, mistä seuraa vaatimus laske nimenomaan vastuuvulka turvaavasti. Tätä näkökohtaa voidaan kuitenkin lieventää sillä, että vakuutuksenottajien etuoikeus määriteltäisiinkin vastuuvulan lisäksi johonkin erikseen sovittavaan riskimarginaaliin.

McCrossanin mukaan todennäköisyyksiin perustuva ajattelu alkaa saada jalansijaa vakuutusasiantuntijoiden ulkopuolellakin. McCrossan oli osallistunut Basel-komitean kokoukseen syyskuussa, jossa pank-kipuoli oli pitänyt todennäköisyyspohjaista kirjanpitoa hyvinkin mielenkiintoisena lähestymistapana. On-gelma on, että IASB:n perustuslaki ei todennäköisyyksiä tunne, vaikka IASB:n hallituksen yksittäisillä jäsenillä saataisi myötätuntoa ollakin.

Tässäkin kokouksessa nousi esille asia, josta kuin Groupen Vakuutuskomiteassa keskusteltiin pitkään: tuleeko riskimarginaalin sisältyä vastuuvulkaan vai onko se osa solvenssipääomaa. Jos vastuuvulan markkina-arvo määritellään arvoksi, jolla vastuuvulka voidaan vapaaehtoisella kaupalla siirtää, markkina-arvon (joka siis ajatuksellisesti sisältää markkinoiden määrittelemän riskimarginaalin) tulisi periaatteessa kelvata vastuuvulan määräksi myös valvontatarkoituksiin. Tässäkään asiassa ei päädytty lopulliseen kantaan, mutta aika suuri enemmistö näytti olevan samaa mieltä kuin Groupen Vakuutuskomiteakin: riskimarginaali, ainakin silloin jos se määritellään markkinaehtoisesti, tulisi olla osa vastuuvulkaa eikä solvenssipääomaa.

Työryhmä tähtää riskimarginaaleja koskevan niin sanotun issue-paperin saamiseen jakeluun joulukuun puolivälissä. IASB:n vakuutuskomitean ja IAIS:n solvenssialakomitean kokoukset ovat tammikuussa ja helmikuussa 2006.

Nomination committee

Nomination-komitea käsittelee valmistelevasti kaikki IAA:N Councilin päätettäväksi menevät komiteoiden ja sektioiden perustamiset, toimeksiantojen muutokset ja puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja nimitykset. Asioiden luonteen vuoksi komitean käsittelemät asiat ovat yleensä julkisia vasta, kun ne menevät Councilin esityslistalle.

Jukka Rantala